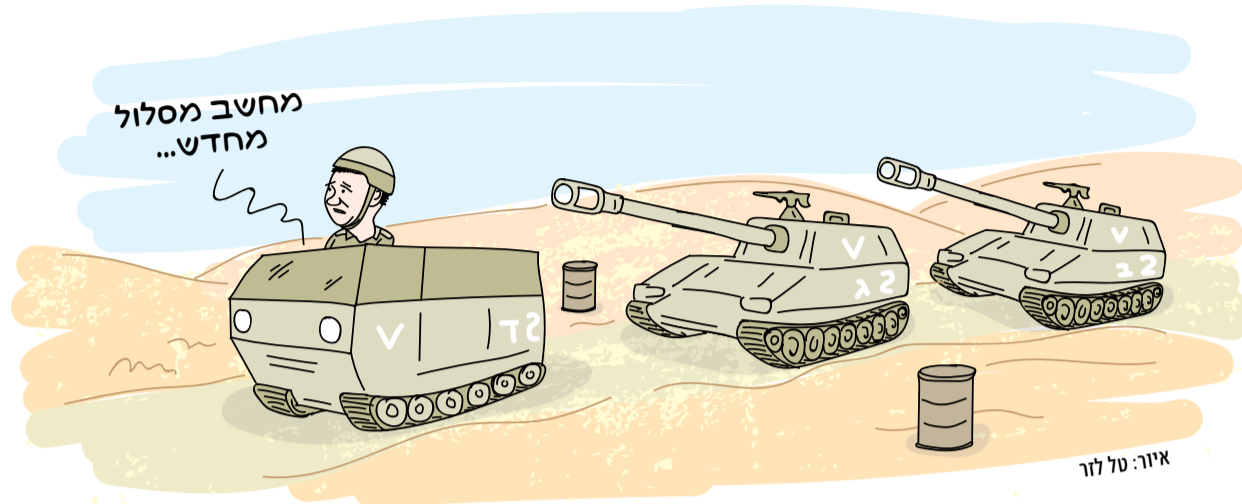

יאיר ניצני מרים גבה

אני תותח

אם בצבא ידעתי לנווט ידנית בשטח מדברי, היום אני מתקשה להגיע מחדר השינה לסלון בלי להפעיל ווייז

היישוב, ומתוכו יוצאים לא רק הנהג והיושב לצידו. מסתבר שכל העת ישבו בפנים דרוכים שלושה לוחמים ולוחמת עטורי נשקים, אפודי מגן והמון פאוצ'ים שלא משמשים לאחסון של ופלים.

במקום האירוע אני פוגש את חיילי הגדוד "שלי". תג היחידה השתנה מאז, ומכירים לי את הצוות. כשהייתי חפ"ש בסדרה, סמל היה האדם הבכיר ביותר שאיתו החלפנו מ"י לים, וגם זה תוך רעידות ושקשוקים. חיינו היו בידיו. מפקד הסוללה, קצין בדרגת סגן, היה מקביל בחשיבותו לשילוב של מנהל בית ספה, אלברט איינשטיין ואריק איינשטיין. את המג"ד אני לא חושב שאי פעם פגשנו, והוא הצטייר בדמיוננו כדמות אגדית ומורמת מעם, שאפשר לפגוש רק באלבומי ניצחון או בסרטים של מנחם גולן.

עכשיו מכירים לי את המג"ד, בחור בן 30, שהרבה יותר קרוב לגיל של בתי מאשר לגיל שלי. הוא נולד ארבע שנים אחרי שהשתחררתי מצה"ל. נראה אהלה מפקד, אבל הסיכוי היחיד שארעד כשאני עומד מולו זה אם אתחפש לרגל קרושה.

כבר אין להם תותחי 175 מ"מ כמו אז. לפני שיצאתי מהבית חשבת להחזיר לבסיס, באיחור קל של 40 שנה, את הפגז המי שומש שלקחתי במהלך השירות והפכתי למאפרה. בדיעבד, מול

שלא הבאתי אותו. לא בגלל שהיו מעלים אותי למת"ש – פשוט גרוטאות כאלו הם ראו רק כמוויאון של החיל. אני נעמד מול הקהל שלי, שעבר מהבוקר סירורים מורכבים ברחבי ירושלים במסגרת יום העשרה. הם אורחים לרגע בתקוע, הם עייפים, ואני הסיימת הקלילה. אני מספר להם על עלילותי בצה"ל בכלל ובחיל בפרט, ובגלל פער הגילאים הם מסתכלים עלי כאילו הייתי לוחם בחיל הפרשים או בפלמ"ח. המקרן מקרין רק גוני ירוק, ובסוף אנחנו מתפזרים על שחור-לבן. אני מקווה שהתותחים שלהם מתחזקים יותר טוב.

בדרך חזרה אני שוב מלווה ברכב משוריין מלפנים, ועכ"ש שיו כבר לילה מפחיד. במחסום, אמבולנס פלשתיני מעביר מישו לאמבולנס ישראלי, כדי שיוכל להיכנס לישראל. ברגע שעוברים את המחסום אני מצלצל הביתה ומודיע שאני בסדר, כאילו חזרתי מהקרב על גבעת התחמושת. מול שאף אחת מהבנות שלי לא ממש ידעה לאן נסעתי, כי הן לא חזקות בגיאוגרפיה, או קראה על חיסול המחבל, כי הן לא היו נותנות לי לנסוע. עכשיו בא לי לישון יומיים בבית של ההורים ואז לנסוע להיזרק בדרום אמריקה. ●

yairn@israelhayom.co.il

להפעיל ווייז. בדרך להרצאה, הווייז מוביל אותי בביטחון למקומות שאני מכיר רק מהחדשות, כמו שכונת הר חומה. במחסום מזמוריה ממתין לי רכב צבאי ממוגן, שאני אמור לנסוע אחריו. לא ברור איך זה אמור לשפר את תחושת הביטחון שלי – מצד אחד, אם צריך כאן רכב ממוגן, כנ"ר אה יש סיבה; מצד שני, אני נוהג ברכב שהרבר היחיד שמגן על החלונות שלו זה קקי של יונים (מה שנקרא זכוכית מחוריינת).

ברור שנכנסנו לאזור מסוג אחר. השלטים החליפו שפה, עם שמות כמו בית סחור, צור באחר וברדעה, ומכל עבר שלטים ענקיים באדום מזהירים מפני כניסה לאזור בשליטה פלשתינית. מספרי המכוניות מתחלפים לצבעים ירקרקים, ואני מבין שזה זמן לגיטימי לפחד קצת.

אלה הכבישים שבהם קורים דברים שמגיעים אחר כך למהדורות החדשות, אני חושב לעצמי, בלי לדעת שלפני ארבעה ימים חיסלו פה החיילים מהיחידה שלי מחבל שניסה לע" שות פיגוע. כאן, בזמן הנסיעה, אתה לא מביט החוצה כדי להתרשם מהנוף, אלא כדי לוודא שחלק ממנו לא נזרק לך על השמשה. הדופק עולה מעט, ואני דואג להיצמד לרכב המלווה, כדי שאי פילו נהג של וספה לא יחלום להיכנס ביני לבינו. יד אחת עם אצבע בהיכון על הטלפון שבו המי

ספר של הרכב המלווה במרחק לחיצה אחת מחיוג, והשנייה בהיכון על הצופר. אם מחבל רק יעז להתקרב, אני מייד צועק לו "עצור או שאני מצפצף" ומתחיל לריסס אותו עם הזמבורה. אם מישו יחליט להסתער עלי, איך אמורים יושבי המשוריין לדעת שמשו קרה מאחור והם צריכים לעצור ולחלץ אותי? ולמה בעצם אין עוד רכב משוריין גם מאחור? ריי? עם תקציב ביטחון של 60 מיליארד שקל בשנה, אפשר היה לעניות דעתי התקציבית לארגן עוד ג'יפ.

אני מתנחם בדיעה שהיישוב נוקדים, שנמצא כמה דקות מתקוע, הוא מקום מגוריו של אביגדור ליברמן ואומר לע" צמי שאם הוא נוסע מהכביש הזה פעמיים ביום, כנראה זה בסדר. אבל איכשהו גם המחשבות על שר הביטחון לא מוסיפות לי ביטחון.

בכניסה לתקוע אני מגלה שגרת חיים נורמלית. אמנם התדרים של גלי צה"ל כבר די חלשים, אבל יש צימרים להשכרה, ולנה מפרסמת את המניקור-פדיקור שלה בשלט גדול, מה שאומר שגם אם יש כמה מתנחלים שהולכים בסנדלים, יש מי שתטפח להם את הציפורניים. גם בכניסה לתקוע יש מחסום. רכב הליווי עוצר בתוך

השבוע הוזמנתי להרצות בפני חיילים בגדוד תותחנים ליד תקוע. בזמן האחרון אני מסתובב לא מעט בבסיסי צה"ל ברחבי הארץ, אבל הפעם הוו היתה מיוחדת משלושה טעמים. ראשית, זו היתה הרצאה לחיילי היחידה שבה שירתתי במשך שנה בשירות הסדיר שלי. שנית, זו היתה הפעם הראשונה שבה רכב משוריין ליווה אותי לבסיס. שלישי, שבוע קודם היחידה הוו חיסלה מחבל שניסה לתקוף אותה על יד תקוע.

אבל נחזור רגע אחורה ל-1976. אחרי טירונות של כמה חודשים בבסיס טירונים שומרון, הגעתי לגדוד תותחנים ברמת הגולן. היו שם המון בוך וגשם, מה שלא הפריע לאוהל שבו ישנתי עם עוד 20 חיילים לעלות באש באחד הלילות, שזה הכי קרוב שהגעתי ל"להיות תחת אש".

למדנו להפעיל תותח מתנייע בשם רומח 175 מ"מ, כלי שהיה קטלני מאוד למי שירינו עליו בלבנון, אבל גם לאוזניים של מי ששירת עליו. במשך היום גירזנו את השרשראות שלו, ניקינו את הקנה שלו במקל ארון, וחוף מלעשות לפגזים שלו מסאז' ארומטי ולהגיד לו בלילה "תישן מתוק", טיפלנו בו בכל דרך אפשרית.

אחרי תקופה בגדוד נשלחתי לקורס מיוחד בערבות שבטה שבנגב, וחזרתי עם התואר השמור למצביאים דגור לים, "נהג נגמ"ש" – מה שהעניק לי את הזכות לנהוג על רכב נושא פגזים בשם אלפא. הרכב היה בעל מראה קולי של נגמ"ש ספורט קופה וידע לנסוע בכל זווית, ואפילו בתוך מים לא עמוקים, תוך שהוא נושא על גבו כמה טונות של פגזי תותח. הקטע המפחיד היה כשברדך לאימונים בנגב ובחזרה הייתי צריך להעלות אותו על מוביל, שרוחבו היה מעט קטן מזה של הנגמ"ש עצמו, וכל פספוס קטן היה עלול להפיל אותי ארצה ביחד איתו.

הקריירה הצבאית המפוארת שלי כתותחן, קצין וג'נטלמן נקטעה כשעברתי לחיל הקשר (אחרי התחנות למכשיר קשר, ניג'וס אינסופי ומכתבים לכל צמרת החיל). משם נשלחתי לתפקיד של טכנאי שידור בגלי צה"ל. למרות השנים הארוכות שחלפו מאז, בלילות אני עדיין חולם מדי פעם שאיברתי את הנשק וצועק מתוך שינה "לא נרד-מתי, המפקד!", תוך שאני מחבק לאשתי את הרגל. אין ספק שצה"ל הפסיד מצביא גדול, שהיה יכול להיות הסגן של איזנקוט, אלוף פיקוד דיונגוף או רס"ר אגדי שמכונה "הסוס הקירח" או "החמור המנמנם".

בחזרה להיות קצינת החינוך מתאמת איתי את הפגישה עם הליווי, שייקח אותי לאלון שבות. אבל היעד משתנה, אולי כדי לבלבל את האויב, והמפגש עובר לצומת שעליו לא שמעתי מעולם – צומת מזמוריה.

אם במהלך השירות הסדיר ידעתי לנווט ידנית בשטח מדברי, היום אני מתקשה להגיע מחדר השינה לסלון בלי